

Prøvevejledning

Religion og filosofi

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Uddannelsesstyrelsen
Juni 2020

Indhold	
Indledning	2
Generelt om den mundtlige prøve	2
Den mundtlig prøve	2
Afvikling af prøven	2
Tekstopgivelser	3
Sprog ved den mundtlige prøve	4
Vurdering	4
Prøveoplæg	5
Eksempler på mundtlige prøveoplæg	6
Vejledende karakterbeskrivelse Skriftlig – emnedel	7
Vejledende karakterbeskrivelse - Mundtlig	8

Indledning

Religion og filosofi er ved læringsmål i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 24. juni 2003 om trinmål samt fagmål og læringsmål for folkeskolens fag og fagområder beskrevet ud fra 5 kategorier:

- Kristendomskundskab
- Inuitisk religion
- Andre religioner og livsanskuelser
- Filosofi og etik
- Æstetik.

Disse 5 kategorier er indarbejdet i prøverne, og både den skriftlige og den mundtlige prøve indeholder udvalgte elementer af alle 5 kategorier.

Den mundtlige prøve i religion og filosofi er først og fremmest prøver i, at kunne demonstrere et overordnet indblik i og forståelse for det religionsfaglige område og derudfra argumentere etisk og logisk. Endvidere skal eleven vise personlig stillingtagen og sammenholde med egen hverdag.

Prøvens indhold er afledt af fag- og læringsmål for ældstetrinnet.

NB: Da den skriftlige prøve i religion og filosofi ikke bliver aktuel inden for den næste periode, vil den ikke blive behandlet i denne prøvevejledning.

Generelt om den mundtlige prøve

Den mundtlige prøve i religion og filosofi ligger i 10. klasse.

Den mundtlige prøve i religion og filosofi kan udtrækkes som prøvefag. Hvert år i november meddeles det den enkelte prøveafholdende skole, om faget er prøvefag.

Hvis faget ikke er udtrukket som mundtligt prøvefag, kan den enkelte elev selv vælge at komme til prøve i faget.

Den mundtlig prøve

Til den mundtlige prøve i Religion og filosofi kan eleven prøves i alle fagets læringsmål på ældstetrinnet. Alle læringsmål vil dog ikke nødvendigvis være repræsenteret i de mundtlige prøveoplæg, men et bredt og varieret udsnit skal indgå i oplæggene.

Ved den mundtlige prøve skal der opgives et alsidigt sammensat stof, der skal omfatte alle fagets kategorier.

De enkelte prøveoplæg skal berøre flere af fagets kategorier, og læringsmålene skal være alsidigt repræsenteret. Det er læreren i faget, der udarbejder prøveoplæggene.

Afvikling af prøven

Prøven består af en forberedelse og en fremlæggelse. Den kan gennemføres enten individuelt eller i en gruppe på højst 3 elever.

- Til en individuel prøve gives 20-40 minutter til forberedelsen og 20-40 minutter til fremlæggelsen.
- Til en gruppeprøve gives 40-60 minutter til forberedelsen og 20-40 minutter til fremlæggelsen.

Tidsrammen fastsættes af læreren og eleverne.
Husk at afsætte tid til votering og karaktergivning.

Eleven eller gruppen af elever trækker et oplæg, som skal have sammenhæng med tekststopgivelserne.

Eleven eller gruppen af elever må under forberedelsen tage notater og benytte egne noter, relevante opslagsværker og ordbøger. Notaterne, som er udarbejdet under forberedelsen, må medbringes til fremlæggelsen.

Eleven prøves i evnen til at:

- gøre rede for prøveoplægget
- perspektivere indholdet i forhold til kendt stof og egen hverdag
- anvende faglige begreber
- vurdere, analysere, og anvende kilder
- fremlægge og gøre brug af egen viden og holdning til stoffet.

Eleverne bedømmes individuelt, og der gives 1 karakter.

Tekstopgivelser

Tekstopgivelserne i Religion/filosofi danner forbindelsen mellem årets undervisning og prøven. Tekstopgivelserne er udtryk for, hvilke stofområder der er arbejdet med i undervisningen. De er grundlaget for valget og tilrettelæggelsen af prøveoplæg og skal være med til at sikre, at eleverne har en baggrund for arbejdet med prøveoplæggene, og opgivelserne udgør en fælles reference for samtalen ved prøven.

Tekstopgivelserne skal omfatte et alsidigt udvalg af tekster på i alt 30-40 normalsider fx: (fag- eller skønlitteratur, lyrik, fortællinger mv.)

Foruden tekster bør der opgives andre udtryksformer fx: (musik, film, billeder, genstande mv.). Andre udtryksformer angives ikke med normalsider, men med titel, udgivelsesår og producent. Samlet skal opgivelserne være dækkende for alle læringsmål for ældstetrinnet og repræsentere alle fagets kategorier.

Tekstopgivelserne skal opføres gruppevis med de respektive kategorier i faget som overskrift:

1. Kristendomskundskab
2. Inuitisk religion
3. Andre religioner og livsanskuelser
4. Filosofi og etik
5. Æstetik.

For tekster og andre udtryksformer skal der angives relevante kildeoplysninger (titel, forfatter, forlag og udgivelsesår mm.).

Eleverne skal være medbestemmende ved udvælgelsen af opgivelserne og have en kopi af opgivelserne udleveret.

Skolelederen skal med sin underskrift godkende opgivelserne og har det formelle ansvar for, at disse lever op til de gældende bestemmelser.

Tekstopgivelserne skal være censor og Uddannelsesstyrelsen-ILA i hænde senest 1. maj.

Sprog ved den mundtlige prøve

Eleverne bestemmer selv hvilket sprog, grønlandsk, dansk eller en blanding heraf, de ønsker at fremlægge på.

For at tilgodese alle elever bør prøveoplæggene være udarbejdet på begge sprog:

- enten i 2 ens versioner, ét med grønlandsk tekst og ét med dansk tekst
- eller med begge sprog i samme oplæg.

Ved den sidste mulighed skal læreren være opmærksom på, at oplægget ikke bliver for tungt og tæt tekstmæssigt, så det er svært at overskue for eleverne.

Vurdering

Den mundtlige prøve i Religion og filosofi kan betragtes som en samtalsituation med eleven eller en gruppe af elever. I den situation er det elevens opgave at formidle sine overvejelser, vurderinger, viden og synspunkter til lærer og censor.

Hvor godt dette lykkes, afhænger i vid udstrækning af elevens færdighed i at:

- disponere sin fremlæggelse
- kunne anvende fagets termer og udtryk
- have evne til at se sammenhæng fra egen erfaringsverden
- kunne anvende sin viden hentet fra den daglige undervisning.

Det er vigtigt, at eleven kan redegøre og argumentere for sine synspunkter og konklusioner, ligesom det vurderes højt, hvis eleven kan indgå i drøftelse af forhold i prøveoplægget og efterfølgende tage stilling til lærerens eller censors spørgsmål og argumenter.

Karakteren gives på baggrund af en helhedsbedømmelse, der sker ud fra en vurdering af præstationsgrad af målopfyldelse af de læringsmål, som prøveoplægget er relateret til.

I vurderingen er det vigtigt at medtage følgende i helhedsvurderingen. Kan eleven:

- gøre rede for prøveoplægget
- perspektivere indholdet i forhold til kendt stof og egen hverdag
- anvende faglige begreber
- vurdere, analysere, og anvende kilder
- fremlægge og gøre brug af egen viden og holdning til stoffet?

Ved afgivelse af prøvekarakter anvendes den gældende karakterskala. Karaktergivningen må ikke foretages ved en sammenligning af eleverne.

Prøveoplæg

De enkelte prøveoplæg er en tekst, en genstand eller et eksempel på en anden udtryksform, fx film- eller videoklip, musik, billeder og foto mm. Prøveoplæggene skal have sammenhæng med det opgivne stof og må ikke være anvendt i undervisningen. Hvis prøveoplægget er en genstand eller en anden udtryksform, skal det være ledsaget af en tekst på ½ -1 normalside.

Et prøveoplæg må højst anvendes to gange i løbet af prøven, også hvis prøven finder sted over to dage. Den enkelte elev eller gruppe skal have mindst fire prøveoplæg at vælge imellem ved lodtrækningen. Dette gælder også den sidste elev eller gruppe.

Prøveoplæggene skal være censor i hænde senest 1. maj.

Eksempler på mundtlige prøveoplæg

Overskrift: Fødsel, pubertet, ægteskab og død

Læreren finder de nedenstående materialer ud fra kildeangivelserne. Materialet opsættes under overskriften på prøveoplægget fx på et stykke A-3 papir.

Læreren skal samtidig angive, om der eventuelt er knyttet andre genstande til oplægget.

Materiale	Kildeangivelse
Kopi af maleri	1. Robert Storm Petersen: "Linedans", maleri ca. 1945
Foto og tekst	2. Sascha 14 år; foto og tekst i Stine Larsen: "Teenagetøzer", Ajour 2005, side 32
Tegning	3. Karale Andreassen tegning i Mogens Hindsberger: "Fra eskimoisk kultur til kristen kultur", GEC Gad, 1977 side 20
Tekst	4. Brev fra Anders, 19 år tekst i Mogens Hindsberger: "Etik for teenagere" Materialecentralen 1989, side 27, NB (fra "Kære Far ..jeg holdt mest af (..) Min kæreste far.")

Kommentar til prøveoplæg: Det angivne materiale med billeder og tekster omhandler de forskellige overgangsfaser i menneskets liv.

Overskrift: At skelne mellem godt og ondt

Læreren finder de nedenstående materialer ud fra kildeangivelserne. Materialet opsættes under overskriften på prøveoplægget fx på et stykke A-3 papir.

Læreren skal samtidig angive, om der eventuelt er knyttet andre genstande til oplægget.

Materiale	Kildeangivelse
Tekst og billede	1. "Mennesket i dramaet mellem godt og ondt"(Moderne etisk tekst og litografisk tryk), hertil også billedet af den unge satanist med et omvendt kors ridset ind i maven; alle i Bodil Busk Sørensen: "Religion 9", Alineas 2001, siderne 22-23 og 58-59
Tekst	2. "Døm ikke andre"; Mattæus-evangeliet, kap 7, vers 1-5
Billede	3. Billede af den elektriske stol i Johnny Thiedecke: "Gud sagde", Pantheon 1994, side 100

Kommentar til prøveoplæg

Disse tekster og billeder omhandler det samme etiske tema: Valget mellem godt og ondt, ret handling og uret handling i en bestemt situation.

Vejledende karakterbeskrivelse Skriftlig – emnedel

Folkeskolens afsluttende evaluering

Religion og filosofi

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
A	Fremragende	Alle punkter i det valgte emne er stort set besvaret korrekt og fyldestgørende. Besvarelsen viser fremragende indsigt af relevans for emnet. Eleven demonstrerer et overordnet indblik i og forståelse for det religionsfaglige område og kan derudfra argumentere etisk og logisk. Punkter med en personlig stillingtagen er besvaret velargumenteret og viser indsigt af relevans for opgaven.
B		
C	Godt	Næsten alle punkter i det valgte emne er som helhed forståelig og dækkende i forhold til opavekrav. Alle punkter i den skriftlige opgave er besvaret, men viser usikkerhed og nogle mangler. Eleven demonstrerer et godt kendskab til det religionsfaglige område og anvender dette til en vis grad i sine argumenter. Eleven viser personlig stillingtagen i besvarelsen, hvor dette er relevant.
D		
E	Tilstrækkeligt	De fleste punkter indenfor emnet er besvaret, men viser stor usikkerhed og mangler. Besvarelsen er forståelig og netop acceptabel i forhold til opgavekrav. Opgavebesvarelsen er uargumenteret.
Fx		
F		

Vejledende karakterbeskrivelse - Mundtlig

Folkeskolens afsluttende evaluering

Religion og filosofi

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
A	Fremragende	Eleven fremlægger selvstændigt, velstruktureret og sikkert. Ud fra prøveoplægget demonstrerer eleven viden og indsigt i både bredden og dybden inden for fagets 5 kategorier. Eleven viser stor sikkerhed i at anvende religionsfaglige argumenter samt gøre sig etiske overvejelser for og imod andres synspunkter og holdninger. Eleven indgår på en sikker måde i dialog om fremlagte problemstillinger og gør brug af egen viden og holdning til stoffet.
B		
C	Godt	Eleven fremlægger struktureret med nogen usikkerhed. Ud fra prøveoplægget demonstrerer eleven et godt kendskab til det religionsfaglige område inden for de 5 kategorier. Eleven kan delvist gøre brug af religionsfaglige argumenter og etiske overvejelser. Eleven kan indgå i en dialog om forelagte problemstillinger og gør delvis brug af egen viden og holdning til stoffet.
D		
E	Tilstrækkeligt	Eleven kan delvist tage stilling til prøveoplægget, men fremlægger noget usammenhængende og ureflekteret. Eleven demonstrerer usammenhængende viden med begrænset religionsfaglig relevans. Eleven er ikke sikker i brugen af religionsfaglige argumenter.
Fx		
F		